

A photograph of a family of four hugging on a beach at sunset. The father is in the center, with the mother on his right, a young girl on his left, and a young boy in front of him. They are all smiling and wearing winter clothing. The background shows the ocean waves and a bright sunset sky.

SKÝRSLA UM GJALDPÓL OG
FJÁRHAGSLEGA STÖÐU
2016

Tryggingamiðstöðin hf.

Samantekt	3
A. Rekstur og afkoma	4
A.1 Rekstur	4
A.2 Afkoma váttryggingastarfsemi	6
A.3 Afkoma fjármálastarfsemi	7
A.4 Afkoma annarrar starfsemi	8
A.5 Aðrar upplýsingar	8
B. Stjórnkerfi	10
B.1 Almennar upplýsingar um stjórnkerfi	10
B.2 Kröfur um hæfi og hæfni	12
B.3 Áhættustýringakerfi og eigin áhættu – og gjaldþolsmat	12
B.4 Innra eftirlitskerfi	14
B.5 Innri endurskoðun	14
B.6 Starfssvið tryggingastærðfræðings	15
B.7 Útvistun	15
B.8 Aðrar upplýsingar	15
C. Áhættusnið	16
C.1 Váttryggingaáhætta	16
C.2 Markaðsáhætta	18
C.3 Kröfuáhætta	18
C.4 Lausafjárahætta	19
C.5 Rekstraráhætta	19
C.6 Aðrar veigamiklar áhættur	20
C.7 Aðrar upplýsingar	20
D. Mat á gjaldþolsstöðu	21
D.1 Eignir	22
D.2 Váttryggingaskuld	23
D.3 Aðrar skuldir	25
D.4 Aðrar skuldir vegna mats á gjaldþolsstöðu	25
D.5 Aðrar upplýsingar	25
E. Eiginfjárstýring	27
E.1 Gjaldþol	27
E.2 Gjaldþolskrafa og krafa um lágmarksfjármagn	28
E.3 Frávik frá kröfu um lágmarksfjármagn og frávik frá gjaldþolskröfu	29
E.4 Aðrar upplýsingar	29

SAMANTEKT

SAMANTEKT

Árið 2016 var TM hagfelld, þrátt fyrir að ytra umhverfi félagsins væri krefjandi. Í umhverfi þar sem vöxtur í efnahagslífinu er jafn hraður og raun þar vitni árið 2016 er venju fremur nauðsynlegt að öll stýring áhættu sé virk. Slíkum aðstæðum fylgir iðulega mikill vöxtur í váttryggingaáhættu (auk annarra tegunda áhættu), þar sem eftirspurn eftir váttryggingavörum eykst hröðum skrefum og tjónþungi fylgir í kjölfarið.

Þá er mikilvægt að aðhalds sé gætt í kostnaði. Langtímamarkmið félagsins er að samsett hlutfall sé undir 95%. Þetta hlutfall var 97% árið 2016 og breytist því til batnaðar um meira en 5% frá árinu 2015 og til marks um árangur þeirra aðgerða sem félagið réðst í til að verðleggja váttryggingaáhættu sem réttast. Hagnaður eftir skatta nam 2,6 ma.kr. og arðsemi eigin fjár var 22,4%.

Í þessari skýrslu verður gerður fjallað að miklu leyti um fjárhagstölur samkvæmt reglum um gjaldþol váttryggingafélaga (Solvency II) sem tóku gildi árið 2016 með lögum nr. 100/2016 um váttryggingastarfsemi. Þar gilda strangari reglur um vermat eigna og skuldbindinga heldur innan alþjóðlegra reikningsskilastaðla. Meta á allar eignir og skuldir á markaðsvirði.

LYKILTÖLUR

	2016
Solvency II efnahagsreikningur	
Heildareignir	32.349.970
Váttryggingaskuld	16.196.635
Aðrar skuldir	3.673.987
Eignir umfram skuldir	13.133.127
Viðurkenndir gjaldþolsliðir	
Gjaldþolsþáttur 1 (ótakmarkað)	10.729.411
Gjaldþolsþáttur 1 (takmarkað)	-
Gjaldþolsþáttur 2	2.070.289
Gjaldþolsþáttur 3	-
Viðurkennt gjaldþol (SCR)	12.799.700
Gjaldþolskröfur	
Gjaldþolskrafa (SCR)	8.521.799
Lágmarksfjármagn (MCR)	3.111.257
Hlítingarhlutfall	
Gjaldþolshlutfall (SCR)	150%
Hlutfall viðurkennds gjaldþols og MCR	411%

2016 GJALÐPOL OG FJÁRHAGSLEG STAÐA

Gjaldþol félagsins í lok árs 2016 var afar sterkt og gjaldþolshlutfall 150%, sem er í takt við skilgreindan áhættuvilja félagsins. Vel tókst til við stýringu gjaldþols innan ársins, þar sem stjórnþæki á borð við endurkaup eigin bréfa virkuðu vel til að halda gjaldþoli innan vikmarka.

A. REKSTUR OG AFKOMA.

A.1 REKSTUR.

STARFSEMI

TM er íslenskt váttryggingafélag sem býður alhliða váttryggingaþjónustu á Íslandi ásamt því að bjóða afmarkaða váttryggingaþjónustu erlendis á sviði sjó- og eignatrygginga. TM hefur starfsleyfi á Evrópska efnahagssvæðinu og í Færeyjum.

Skráð hlutafé félagsins nam í árslok 2016, 710 millj. kr. Hlutaféð er í einum flokki sem skráður er á Nasdaq OMX Nordic Exchange. Allir hlutir njóta sömu réttinda. Hlutafé félagsins skiptist í árslok á 1.003 hluthafa, en þeir voru 1.339 í ársbyrjun og fækkaði því um 336 á árinu. Enginn hluthafi fer með virkan eignarhlut í félaginu.

Samstæða TM starfar undir eftirliti Fjármálaeftirlitsins og á það við um jafnt innlenda sem erlenda starfsemi félagsins. Endurskoðendur TM eru PWC og er tengiliður þeirra Óskar B. Hauksson, framkvæmdastjóri fjármála og reksturs.

Meginstarfsemi TM er váttryggingastarfsemi. Félagið gefur út váttryggingarsamninga sem flytja váttryggingalega áhættu frá viðskiptavinum til félagsins. Þar með samþykkir TM að bæta framtíðartjón vegna vel skilgreindra, óvissra atburða. Fjárfestingastarfsemi er stór hluti af váttryggingastarfsemi vegna þess að iðgjöld eru greidd í upphafi váttryggingatímabils en tjónakröfur koma fram síðar og tími líður þangað til kröfur eru greiddar. Við þetta skapast fjárhagsleg skuldbinding gagnvart váttryggingartökum og til þess að geta staðið við hana þarf að ráðstafa sjóðum félagsins á móti þessari skuldbindingu með skynsömum fjárfestingum. Váttryggingarekstur flokkast skv. Solvency II í skaðatryggingar, heilsutryggingar og líftryggingar.

Váttryggingar sem teljast til skaðatrygginga varða ábyrgðartjón, slysatjón og eignatjón. Ábyrgðartryggingar bæta tjón þriðja aðila sem hinn váttryggði veldur. Slysatryggingar bæta tjón sem hinn váttryggði verður fyrir vegna slyss. Eignatryggingar greiða aðallega bætur til váttryggðra vegna tjóns eða taps á eignum og tengdum hagsmunum. Viðskiptavinir með rekstrarstöðvunartryggingu geta einnig fengið bætur vegna tekjutaps ef tjón á eignum veldur því að þær nýtast ekki í rekstri.

Hjá TM starfa um 126 starfsmenn og á þriðja tug samstarfsaðila sem veita um 50 þúsund viðskiptavinum þjónustu. TM er með styrkleikamatið B++ frá matsfyrirtækinu A.M. Best. Mat A.M. Best nær einnig til lánshæfis og hefur TM lánshæfiseinkunnina bbb+ hjá matsfyrirtækinu.

Í skipulagi félagsins er lögð áhersla á stuttar boðleiðir og hagkvæmni í rekstri. Nýlegar skipulagsbreytingar höfðu það að markmiði að efla áhættuverðlagningu og þjónustu við viðskiptavini. Breytingin fól einnig í sér einföldun á skipulagi þar sem sviðum fækkaði um eitt og eru nú fimm í stað sex áður.

Móðurfélagið Tryggingamiðstöðin hf. annast skaðatryggingar og slysatryggingar en dótturfélagið Líftryggingamiðstöðin hf. líftryggingar og heilsutryggingar á líftæknilegum grunni.

SKIPULAG

Höfuðstöðvar TM eru að Síðumúla 24 í Reykjavík, en þjónustuskrifstofur eru 22 talsins um land allt. Útibú félagsins eru fjögur og eru þau staðsett á Akureyri, Egilsstöðum, Reykjanesbæ og Vestmannaeyjum. TM á auk þess samstarf við söluaðila og váttryggingamiðlara í ýmsum löndum.

Höfuðstöðvar	Ytri Endurskoðendur	Eftirlitsaðili
Síðumúli 24	PricewaterhouseCoopers ehf.	Fjármálaeftirlitið
108 Reykjavík	Skógarhlíð 12	Katrínartúni 2
+354 5152000	105, Reykjavík	105 Reykjavík

SAMSTÆÐAN

Samstæða TM samanstendur af móðurfélaginu (Tryggingamiðstöðinni hf.) og fjórum dótturfélögum (sjá töflu 1).

Líftryggingamiðstöðin hf. er dótturfélag Tryggingamiðstöðvarinnar hf. og annast líftryggingastarfsemi sem skv. lögum þarf að vera í sérstöku félagi. Daglegur rekstur og starfsemi Líftryggingamiðstöðvarinnar hf. er skv. þjónustusamningi í höndum TM.

Engin starfsemi er innan Íslenskrar endurtryggingar hf. og Tryggingar hf. Nema uppgör eldri skuldbindinga félaganna, sem TM vinnur skv. þjónustusamningi.

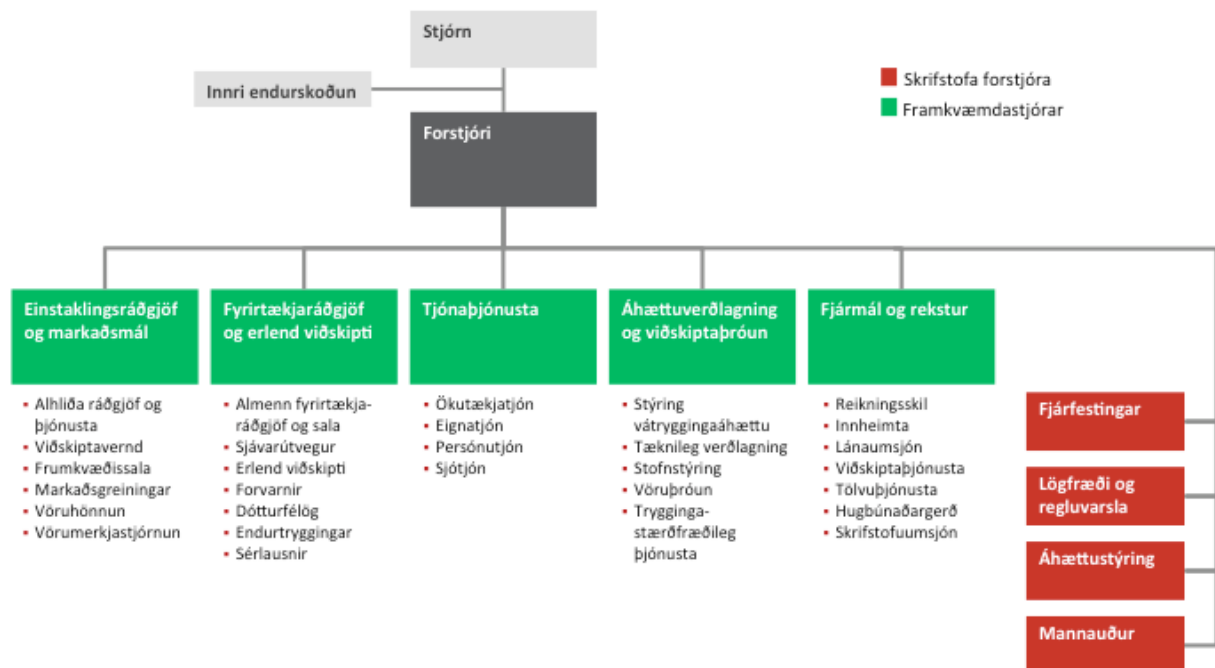
Tafla 1. Dótturfélög TM

Heiti félags	Skráð aðsetur	Hlutfall eignarhluta og atkvæðisréttar
Líftryggingamiðstöðin hf.	Síðumúla 24, 108 Reykjavík	100,00%
TM fé ehf.	Síðumúla 24, 108 Reykjavík	100,00%
Íslensk endurtrygging hf.	Síðumúla 24, 108 Reykjavík	99,96%
Trygging hf.	Síðumúla 24, 108 Reykjavík	100,00%

SKIPURIT

Starfsemi TM fer fram á fimm sviðum sem heyra undir forstjóra félagsins. Forstjóri og framkvæmdastjórar sviðanna fimm skipa framkvæmdastjórn félagsins.

Mynd 1: Skipurit TM

A.2 AFKOMA VÁTRYGGINGASTARFSEMI.

REKSTRARNIÐURSTÖÐUR 2016

- Heildarhagnaður tímabilsins var 2.597 m.kr. og hagnaður á hlut var 3,80 kr. (2015: 2.827 m.kr. og 3,84 kr.)
- Hagnaður fyrir skatta var 2.953 m.kr. (2015: 3.167 m.kr.)
- Framlegð af váttryggingastarfsemi var jákvæð um 420 m.kr. (2015: neikvæð um 416 m.kr.)
- Samsett hlutfall var 97,0% (2015: 103,3%)
- Bókfærð iðgjöld jukust um 8,3% á milli ára
- Eigin iðgjöld jukust um 11,3% á milli ára
- Eigin tjón hækkuðu um 3,9% á milli ára
- Rekstrarkostnaður hækkaði um 6,6% á milli ára
- Arðsemi eigin fjár var 22,4% (2015: 24,2%)

Hagnaður eftir skatta nam 2,6 mö.kr. og var góð afkoma bæði af váttrygginga- og fjárfestingastarfssemi félagsins. Arðsemi eigin fjár var 22,4% en markmið félagsins er að hún sé hærri en 15%. Á aðalfundi í mars 2017 var samþykkt að greiða 2,2 kr. í arð á hvern hlut, eða 1,5 ma.kr. Einnig var samþykkt heimild til að kaupa á árinu 2017 eigin bréf fyrir allt að 1 ma.kr.

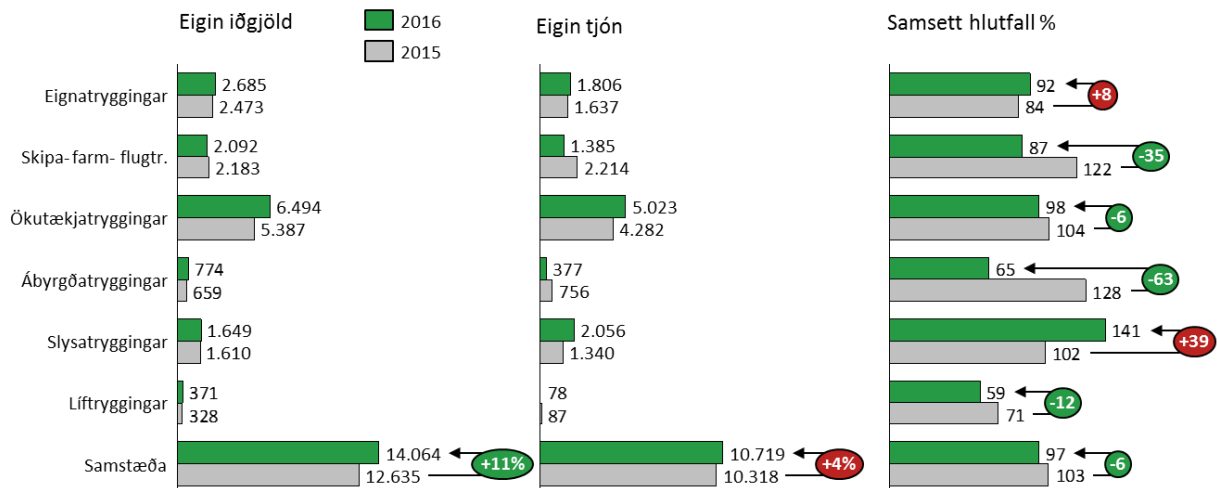
REKSTUR

Afkoma ársins í váttryggingarekstri var í samræmi við áætlun félagsins sem gerði ráð fyrir 97% samsettu hlutfalli. Bæði tjónshlutfall og kostnaðarhlutfall lækkuðu á milli ára en á seinni hluta ársins 2015 var m.a. gripið til skipulagsbreytinga í því skyni að auka enn á fagleg vinnubrögð í áhættuverðlagningu hjá félaginu. Afrakstur þess og annarra aðgerða er viðsnúningur í framlegð af váttryggingastarfsemi upp á 836 m.kr. Tjónshlutfallið lækkaði úr 81,7% í 76,2% og kostnaðarhlutfallið úr 21,6% í 20,8% en langtímamarkmið TM er að ná því undir 20%.

Rekstarkostnaður hækkar í heild um 6,6% á milli ára og munar mestu um hækkun launakostnaðar vegna samningsbundinna launahækkana. Heildartekjur félagsins námu 17.279 m.kr. árið 2016 sem er 3% hækkun frá árinu 2015.

Eignatryggingar skiluðu þökkalegri afkomu þrátt fyrir stórtjón í bruna á Snæfellsnesi. Mikill viðsnúningur var í afkomu sjó- og farmtrygginga en viðskiptum var hætt á árinu við einn af erlendum miðlurum TM. Afkoma ökutækjatrygginga batnaði töluvert á milli ára og náðist að reka þær með jákvæðri framlegð. Þetta er ánægjulegt þegar haft er í huga að umferðarþungi hefur aukist töluvert á undanförunum misserum. Afkoma ábyrgðartrygginga var með ágætum en slysatryggingar versnuðu hins vegar mikið á milli ára vegna töluverðar aukningar í tilkynntum slysum á síðasta fjórðungi ársins. Líftryggingar voru reknar með hagnaði líkt og á undanförunum árum en þær vega hins vegar ekki þungt í heildariðgjöldum.

Mynd 2: Afkoma váttryggingagreina (m.kr.)

Kostnaður vegna endurtrygginga hefur farið stöðugt lækkandi á undanförunum árum og lækkar endurtryggingahlutfallið úr 5,3% af iðgjöldum í 5,1%.

A.3 AFKOMA FJÁRMÁLASTARFSEMI.

Fjárfestingatekjur TM námu 3.178 m.kr. árið 2016 sem er 22% lækkun á milli ára en mikil hækkun varð á gengi skráðra hlutabréfa á árinu 2015. Afkoma af hlutabréfaeign var mjög góð á árinu og nam tæpum helmingi af fjárfestingatekjunum. Ávöxtun eignasafns TM var með miklum ágætum eða 13,0% en markaðsvísitala Gamma hækkaði einungis um 4,3% á árinu.

Fjármagnsgjöld hækka töluvert á milli ára bæði vegna víkjandi skuldbréfaútgáfu félagsins á miðju ári 2015 auk þess sem gjaldfærð voru uppgreiðslugjöld íbúðalána en félagið seldi stóran hluta íbúðaeignar sinnar á árinu.

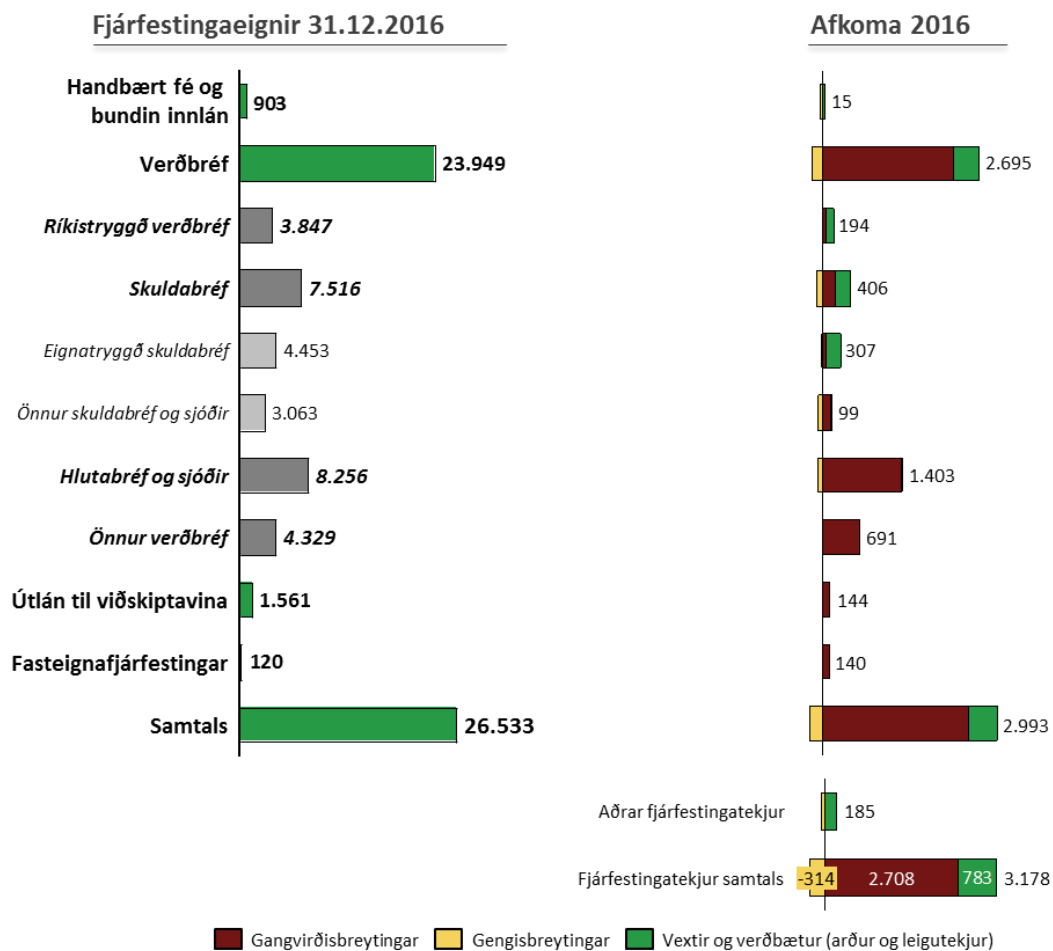
Heildargjöld félagsins námu 14.326 kr. árið 2016 sem er 5,5% hækkun frá árinu 2015. Tekjuskattur nam 356 m.kr. árið 2016 og er virkt skatthlutfall 12%. Hagnaður félagsins eftir skatta nam 2.597 m.kr. sem er 8% lækkun frá fyrra ári.

Það sem skýrir góða afkomu á árinu er fyrst og fremst góð ávöxtun óskráðra hlutabréfa og fasteignasjóða. Þannig skiluðu óskráð hlutabréf 29,2% ávöxtun á árinu og fasteignasjóðir hækkuðu um 70,8% en í báðum eignaflokkum voru eignir sem hækkuðu um meira en 100% á árinu. Þá náðist einnig góður árangur í ávöxtun skráðra hlutabréfa og ríkisskuldabréfa en hún var í báðum tilfellum talsvert umfram viðmið. Íslenska krónan hélt áfram að styrkjast á árinu sem hafði 314 m.kr. neikvæð áhrif á fjárfestingatekjur ársins en TM dró úr gjalddeyrissáhættu sinni á seinni helmingi ársins.

Í árslok 2016 voru fjáreignir þannig samsettar að handbært fé, skuldabréf og útlán til viðskiptavina námu 13.827 m.kr. sem er 52% af heildarfjáreignum. Hlutabréf og sjóðir eru 8.256 m.kr. (31% af fjáreignum) og aðrar fjáreignir 4.449 m.kr. (17% af fjáreignum). Á árinu jók TM verulega við eign sína í ríkisskuldabréfum en í árslok nam hún 3.847 m.kr. sem jafngildir 14% af fjáreignum félagsins. Þá jókst eign TM í hlutabréfum og sjóðum um 660 m.kr. en það skýrist eingöngu af 1.403 m.kr. jákvæðri afkomu af eignaflokknum og því var TM nettó seljandi að hlutabréfum og sjóðum á árinu.

Í árslok 2016 var RIKB 20 stærsta einstaka eign félagsins en hún nam 2.455 m.kr. Næst stærstu eignirnar voru SFV slhf. (1.117 m.kr.), Kvitholmen AS (858 m.kr.), Fjarskipti hf. (798 m.kr.) og RIKB 22 (788 m.kr.). Fimm stærstu fjáreignirnar námu samtals 6.016 m.kr. sem jafngildir 23% af fjáreignum félagsins. Tíu stærstu fjáreignirnar námu samtals 9.320 m.kr. sem jafngildir 35% af fjáreignum félagsins.

Mynd 3: Skipting fjárfestingaeigna og afkoma 2016 (m.kr.)

A.4 AFKOMA ANNARRAR STARFSEMI.

Afkoma annarrar starfsemi TM er vegna umsýslu og innheimtu á iðgjöldum Viðlagatryggingar samkvæmt gildandi samningi á milli félaganna. Skyld er að váttryggja hjá Viðlagatryggingu allar húseignir og lausafé sem er brunatryggt hjá váttryggingafélagi sem starfsleyfi hefur hér á landi. Einnig nær váttryggingarskyldantil lausafjár sem er váttryggt almennri samsettri váttryggingu er innifelur brunatryggingu, enda flokkist slík váttrygging undir eignatryggingar.

A.5 AÐRAR UPPLÝSINGAR.

TM hefur sett sér stefnu um samfélagsábyrgð sem felur í sér þrjár meginstoðir: Forvarnir, persónuvernd og upplýsingaöryggi og stuðning við vaxtarbrodda samfélagsins. Hlutverk TM er að þjóna einstaklingum, fyrirtækjum og stofnunum með aðstoð við að vera rétt tryggt og koma lífi þeirra og starfsemi fljótt á réttan kjöl eftir áföll. Starfsmenn TM og stjórn félagsins telja að með því að hafa samfélagslega ábyrgð að leiðarljósi í störfum sínum megi minnka verulega líkur á því að félagið verði fyrir áföllum sem hafi skaðleg áhrif á ímynd þess og orðspor. Samfélagsleg ábyrgð er leiðarljós í daglegri ákvarðanatöku og þannig má hafa jákvæð áhrif á samfélagið, bæta nýtingu auðlinda, auka þekkingu og lækka kostnað. Skýrt leiðarljós um samfélagsábyrgð styður jafnframt við gildi félagsins um heiðarleika og sanngirni.

TM hefur undirritað yfirlýsingu Festu og Reykjavíkurborgar um loftslagsmál og sett sér markmið í þeim efnum til 2030. Markmið félagsins er að minnka kolefnisfótspor sitt um a.m.k. 34% og auka flokkun úrgangs úr 74% í 98% á tímabilinu. TM hóf skipulegar umhverfismælingar fyrir árið 2015 og var kolefnisfótspor félagsins það ár 1,19 tonn á hvern starfsmann. Á árinu 2016 var kolefnisfótsporið 1,13 tonn á starfsmann sem jafngildir 6% lækkun á milli ára. Flokkunarhlutfall úrgangs jókst um 6 prósentustig á milli ára.

Meginmarkmið starfsmannastefnu TM er að félagið hafi á að skipa hæfu, heiðarlegu og framsæknu starfsfólki, og að TM veiti starfsfólki sínu sem best skilyrði til að sinna þeim verkefnum sem störf þeirra krefjast og möguleika til þess að vaxa og dafna í starfi. Skýr starfsmannastefna styður félagið í að veita og viðhalda framúrskarandi þjónustu til viðskiptavina og samstarfsfélaga. Hjá TM leggja allir sitt af mörkum til að skapa framúrskarandi starfsanda. Það er stefna TM að starfsmönnum líði vel á vinnustað þar sem þeir eru virkir þátttakendur og mæta stuðningi og sanngirni. Samskipti og framkoma starfsmanna einkennist af heiðarleika, virðingu og trausti. Vinnustaðargreiningar eru framkvæmdar reglulega og er markvisst unnið úr niðurstöðum þeirra í því skyni að auka starfsánægju. Það er stefna TM að gætt sé jafnréttis milli kvenna og karla og að hver starfsmaður sé metinn á eigin forsendum óháð kynferði. Öll mismunun er óheimil innan félagsins í hvaða formi sem hún birtist. Staða jafnréttismála innan félagsins er metin árlega og framkvæmdaáætlun vegna jafnréttismála uppfærð á sama tíma. TM er með jafnlaunavottun VR.

B. STJÓRNKERFI.

B.1 ALMENNAR UPPLÝSINGAR UM STJÓRNKERFI.

Þar sem Tryggingamiðstöðin rekur váttryggingarstarfsemi sína í hlutafélagaformi tekur stjórnkerfi félagsins mið af lögum um hlutafélög nr. 2/1995 og lögum um váttryggingarstarfsemi. Einnig grundvallast stjórnkerfi félagsins á ýmsum stjórnvaldsfyrirmælum, svo sem reglugerðum og reglum útgefnum af Fjármálaeftirlitinu.

Jafnframt hefur félagið sett sér innri reglur og stefnur m.a. um starfsreglur stjórnar og undirnefnd, um innra eftirlit, um innri endurskoðun, starfskjarastefnu, arðgreiðslustefnu, upplýsingastefnu og áhættustýringarstefnu.

Hluthafafundur fer með æðsta vald í málefnum félagsins. Stjórn félagsins, sem kjörin er á aðalfundi hefur yfirumsjón með starfsemi þess og skal hafa almennt eftirlit með rekstrinum. Tvær undirnefndir stjórnar eru starfræktar á vegum stjórnar, endurskoðunarnefnd og starfskjaranefnd. Stjórn félagsins ræður forstjóra.

STJÓRN FÉLAGSINS

Stjórn félagsins er skipuð fimm mönnum og tveimur til vara. Stjórnarmenn skulu fullnægja þeim hæfisskilyrðum sem kveðið er á um í hlutafélagalögum og lögum um váttryggingastarfsemi. Stjórn kýs sér formann og ber stjórnarformaður ábyrgð á því að stjórnin gegni hlutverki sínum með skilvirkum og skipulögðum hætti.

Stjórn félagsins hefur yfirumsjón með starfsemi félagsins og hefur með höndum almennt eftirlit með rekstri félagsins. Þannig er það stjórnar að móta stefnu, markmið og áhættuviðmið félagsins til lengri og skemmri tíma, að móta stefnu um höfuðþætti í stjórnskipulagi félagsins. Þá hefur stjórn eftirlit með rekstri félagsins og efnahagsstöðu þess og að kerfi innra eftirlits, innri endurskoðunar og áhættustýringar sé fyrir hendi og sé virkt.

UNDIRNEFNDIR STJÓRNAR

Í stjórnkerfi félagsins starfa tvær undirnefndir stjórnar, endurskoðunarnefnd og starfskjaranefnd.

Meginhlutverk endurskoðunarnefndar er að hafa eftirlit með reikningsskilum, fyrirkomulagi innra eftirlits félagsins, o.fl. Endurskoðunarnefnd hélt sex fundi á árinu 2016 og var nefndin fullskipuð hverju sinni.

Starfskjaranefnd hefur það hlutverk að undirbúa ákvarðanir stjórnar félagsins um almenna starfskjarastefnu félagsins og um starfskjör forstjóra og stjórnarmanna eins og m.a. er kveðið á um í hlutafélagalögum.

FORSTJÓRI

Forstjóri félagsins ber ábyrgð á daglegum rekstri og fer með ákvörðunarvald í þeim málefnum sem honum tilheyrja og ekki eru falin öðrum að lögum. Hinn daglegi rekstur tekur ekki til ráðstafana sem eru óvenjulegar eða mikilsháttar en nánar um valdheimildir forstjóra gagnvart stjórn er kveðið á um í ráðningarsamningi hans, áhættuvilja og fjárfestingastefnu félagsins sem stjórn hefur samþykkt. Forstjóri annast upplýsingagjöf til stjórnar um rekstur og annað sem stjórn telur þörf á til að geta rækt skyldur sínar.

Forstjóri Tryggingamiðstöðvarinnar er Sigurður Viðarsson.

FRAMKVÆMDASTJÓRN

Starfsemi TM fer fram á fimm sviðum sem heyra undir forstjóra félagsins. Forstjóri og framkvæmdastjórar sviðanna fimm skipa framkvæmdastjórn félagsins og ber hver þeirra ábyrgð á einu sviði eins og sjá má á skipuritinu.

Skrifstofa forstjóra

Fjögur svið, fjárfestingar, lögfræðipjónusta, áhættustýring og mannauðsstjórnun heyra beint undir forstjóra.

Einstaklingsráðgjöf og markaðsmál ber ábyrgð á þjónustu, ráðgjöf og sölu til einstaklinga og fjölskyldna. Sérstök áhersla er lögð á að byggja upp og viðhalda langtímasambandi við viðskiptavinum. Það er meðal annars gert með því að greina með skipulögðum hætti þarfir hvers viðskiptavinar fyrir sig og sérsníða lausnir sem mæta þörfum hvers og eins. Markvisst er unnið að því innan sviðsins að bjóða nýjum viðskiptavinum að ganga til liðs við TM. Markaðsmál heyra undir sviðið og vinnur það að markaðsgreiningum, vörühönnun og vörumerkjastjórnun. Framkvæmdastjóri sviðsins er Kjartan Vilhjálmsson.

Fyrirtækjaráðgjöf og erlend viðskipti ber ábyrgð á þjónustu, ráðgjöf og sölu til fyrirtækja og erlendra viðskiptavina. Sviðið ber einnig ábyrgð á endurtryggingasamningum TM og uppgjöri vegna þeirra. Þjónusta við íslenskan sjávarútveg er fyrirferðamikil í starfsemi sviðsins. Sviðið hefur einnig með höndum skipulag og þjónustu á sviði forvarna en TM hefur á síðustu árum lagt mikla áherslu á forvarnir íslenskra sjómanna. Líf- og sjúkdómtryggingar eru hluti af starfsemi sviðsins en það stýrir rekstri dótturfélaga TM. Framkvæmdastjóri sviðsins er Hjálmar Sigurþórsson.

Áhættuverðlagning og viðskiptaþróun ber ábyrgð á stýringu váttryggingaáhættu og viðskiptaþróun TM. Sviðið hefur með höndum stofnstýringu og verðleggur þær áhættur sem félagið váttryggir. Tryggingastærðfræðingur félagsins tilheyrir sviðinu og hefur með höndum verkefni þar sem þörf er á tryggingastærðfræðilegri þekkingu. Hlutverk viðskiptaþróunarhluta sviðsins er að sinna ýmis konar þróunarverkefnum sem ætlað er að bæta samkeppnishæfni og arðsemi félagsins. Framkvæmdastjóri sviðsins er Garðar Þ. Guðgeirsson.

Tjónaþjónusta ber ábyrgð á afgreiðslu allra tjóna sem tilkynnt eru til félagsins, allt frá skráningu og ákvörðun bótaskyldu, til mats á tjónsfjárhæð og greiðslu bóta. Auk sérfræðiþekkingar innan sviðsins styðst Tjónaþjónusta jafnframt við net sjálfstætt starfandi sérfræðinga og fyrirtækja sem koma að verðmætabjörgun, tjónsmati og viðgerðum vegna tjóna. Skýrir verkferlar og þjónustumarkmið tryggja skjóta og vandaða málsmeðferð. Sviðið skiptist í fjórar deildir; ökutækjatjón, eign- og ábyrgðartjón, líkams- og ferðatjón og skipa- og farmtjón. Framkvæmdastjóri sviðsins er Björk Viðarsdóttir.

Fjármála- og rekstrarsvið hefur með höndum bæði ytri og innri uppgjör félagsins auk þess að annast lánastýringu, viðskiptaþjónustu, innheimtu og greiðslur vegna tjóna og rekstrarkostnaðar. Sviðið hefur umsjón með áætlanagerð og vinnslu stjórnunarupplýsinga. Það annast einnig þróun innri hugbúnaðarkerfa, rekstur tölvukerfa og verkefnastjórnun stærri verkefna sem ganga þvert á skipurit félagsins. Sviðið sér um eignausmsjón og skrifstofuþjónustu innan TM. Meðal verkefna sviðsins er umsjón með stjórnkerfi upplýsingaöryggis og samskipti við matsfyrirtækið AM Best. Framkvæmdastjóri sviðsins er Óskar B. Hauksson.

STARFSKJARASTEFNA

Starfskjarastefna nær til helstu grundvallaratriða í starfs- og launakjörum stjórnarmanna, æðstu stjórnenda og annarra starfsmanna félagsins. Við ákvörðun um starfskjör skal horft til ábyrgðar og árangurs og gætt að jafnlaunastjórnarmíðum. Stefnan skal ekki hvetja til óhóflegrar áhættusækni. Stefnan er liður í að gæta langtímahagsmuna eigenda félagsins, starfsfólks, viðskiptavina og annarra hagsmunaaðila með skipulegum, einföldum og gegnsæjum hætti.

Þóknun til stjórnarmanna vegna stjórnarstarfa og starfa í undirnefndum ef við á, skal ákveðin á aðalfundi ár hvert og skal þóknunin taka mið af þeim tíma sem stjórnarmenn verja til starfana, þeirri ábyrgð sem á þeim hvílir og þóknunum til stjórnarmanna sambærilegra félaga. Stjórnarmenn skulu ekki njóta hlutabréfa, kaup- eða söluréttar, forkaupsréttar og annars konar greiðslna sem tengdar eru hlutabréfum í félaginu eða þróun verðs á hlutabréfum í félaginu.

Starfskjör forstjóra og framkvæmdastjóra skulu hvað grunnlaun varðar vera samkeppnishæf miðað við aðila í sömu stöðum sambærilegra félaga á íslenskum markaði og taka mið af starfskjörum annarra starfsmanna félagsins til að tryggja samræmda og sanngjarna starfskjarastefnu innan þess. Þá skulu starfskjör taka mið af árangri stjórnenda við rekstur félagsins og stöðu þess hverju sinni, en sá þáttur skal einkum koma fram í breytilegum launum skv. kaupaukakerfi félagsins. Kaupaukakerfið byggir á tengingu umbunar við afkomu, arðsemi og árangur félagsins í heild og árangurs einstakra sviða þess. Er kaupaukakerfið í samræmi við reglur FME um kaupaukakerfi váttryggingafélaga nr. 299/2012. Starfskjaranefnd skal árlega gera tillögu til stjórnar um árangursmælikvarða forstjóra byggða á hlutlægum og huglægum frammistöðupáttum.

Við starfslok skal að jafnaði ekki koma til frekari greiðslna en um var samið í ráðningarsamningi, þó skulu greiðslur aldrei miðast við lengri tíma en lög mæla fyrir um í hverju tilviki.

B.2 KRÖFUR UM HÆFI OG HÆFNI.

Lykilstarfssviðin og ábyrðarmenn þeirra eru:

- **Áhættustýring:** Garðar Hólm Kjartansson, forstöðumaður áhættustýringar á skrifstofu forstjóra.
- **Innri endurskoðun:** Útvistað til KPMG á grundvelli samnings við endurskoðunarfélagið sem endurskoðunarnefnd annaðist fyrir hönd félagsins í umboði stjórnar.
- **Regluvarsla:** Valgeir Pálsson, forstöðumaður lögfræðiþjónustu á skrifstofu forstjóra.
- **Tryggingastærðfræðingur:** Helgi Þórsson, forstöðumaður tryggingastærðfræðilegrar þjónustu á sviði áhættuverðlagningar og viðskiptaþróunar.

Stjórn Tryggingamiðstöðvarinnar hefur sett reglur um hæfi lykilstarfsmanna sem tóku gildi 22. janúar 2015. Taka þær skv. 1.gr. til fimm framkvæmdastjóra hjá félaginu, forstöðumanns lögfræðiþjónustu og tryggingastærðfræðings. Við næstu endurskoðun þeirra kemur til skoðunar að fella forstöðumann áhættustýringar með berum orðum undir reglurnar.

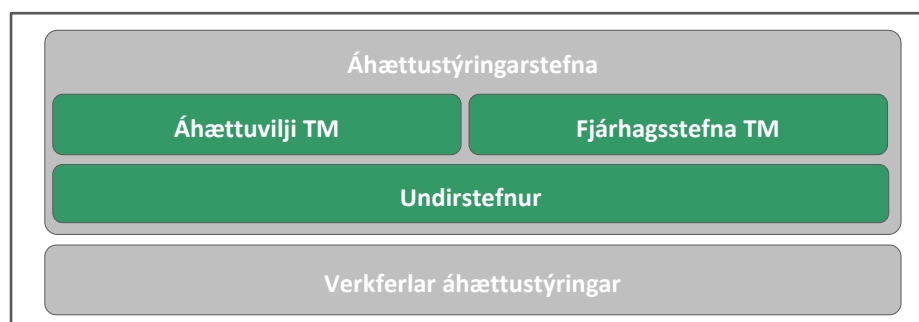
B.3 ÁHÆTTUSTÝRINGAKERFI OG EIGIN ÁHÆTTU – OG GJALDPOLSMAT.

SAMHÆFD ÁHÆTTUSTÝRING

Samhæfð áhættustýring TM starfar skv. áhættustýringarstefnu sem samþykkt er af stjórn. Samhæfð áhættustýring miðar að því að halda heildarsýn yfir alla áhættu félagsins og hvort hún sé í samræmi við áhættuvilja, fjárhagsstefnu og aðrar stefnur félagsins. Í áhættustýringarstefnunni er áhættustýringarferli félagsins skilgreint en þar koma fram hlutverk og verkefni áhættustýringar. Stjórnendur stýra áhættu félagsins í samræmi við áhættuvilja TM sem stjórn setur og inniheldur áhættumörk sem félagið vill halda sig innan. Áhættustýring fylgist með og mælir áhættu og upplýsir stjórn félagsins í ársfjórðungslegum áhættuskýrslum um hvort áhættutaka og gjaldþol er innan áhættumarka stjórnar.

Við innleiðingu samhæfðrar áhættustýringar hefur meðal annars verið horft til leiðbeinandi tilmæla Fjármálaeftirlitsins nr. 3/2014 um áhættustýringu og starfsvið tryggingastærðfræðings hjá váttryggingafélagum.

Uppbygging samhæfðrar áhættustýringar

Áhættustýringarstefnan tekur meðal annars til aðferða við meðferð og mælingu einstakra áhættuþátta, útreikninga á gjaldþoli og gjaldþolskröfum, eigin áhættu- og gjaldþolsmats, þróunar líkana og skýrslugjafar um áhættu félagsins. Stefnan afmarkar einnig ábyrgð áhættustýringareiningar félagsins og aðkomu annarra sviða að áhættustýringu. Félagið hefur síðan sett eftirtaldar undirstefnur sem styðja við áhættustýringu félagsins:

- Áhættuverðlagningar og váttryggingaskuldarstefna
- Endurtryggingastefna
- Fjárfestingastefna
- Stefna um stýringu rekstraráhættu
- Starfsmannastefna
- Samskiptastefna
- Upplýsingastefna
- Upplýsingatæknistefna
- Útvistarstefna

Undirstefnurnar ramma inn svigrúm stjórnenda og starfsmanna til almennrar áhættutöku. Þannig er skýrt hvar ábyrgð stjórnenda og starfsmanna liggur hvað áhættutöku varðar og hvernig reka á daglega starfsemi með viðeigandi hætti.

Áhættustýringaraðferðir

Félagið reiðir sig að miklu leiti á staðlað líkan Solvency II fyrir tölulegt áhættumat í áhættuskýrslu til stjórnar. Mikið verk er að hanna sitt eigið líkan og notkun staðlaða líkansins hefur hjálpað til við að einfalda, fræða og upplýsa stjórn um áhættustöðu og þróun. Félagið hefur unnið að einhverju leiti að eigin aðferðum en þær eru ekki heilsteypt lausn enn sem komið er. Félagið notar eigin aðferðir til að meta rekstraráhættu, hlutabréfaáhættu, vaxtaáhættu og iðgjaldaáhættu (tjónatíðniáhættu og tjónsfjárhæðaáhættu).

Félagið hefur skilgreint þær tegundir af áhættu sem mynda í sameiningu áhættusnið (e. risk profile) félagsins. Þær flokkast í sex yfirflokkka:

- Váttryggingaráhætta
- Markaðsáhætta
- Kröfuáhætta
- Lausafjáraáhætta
- Rekstraráhætta
- Viðskiptaáhætta

ÁHÆTTUVILJI TM

Áhættuvilji félagsins lýsir vilja félagsins til áhættutöku og færir stjórnendum félagsins heimild til áhættutöku innan ákveðinna marka. Stjórn félagsins fær ársfjórðungslega skýrslu um hvort félagið sé innan áhættuvilja í einstökum áhættuþáttum og yfirlit yfir stöðu gjaldþols og fjárhagslegs styrks.

Með áhættuvilja TM er sett fram skýr stefna félagsins um nauðsynlegt gjaldþol og áhættumörk sett fyrir þá áhættu sem félagið er tilbúið að bera fyrir eigin reikning. Þar eru ákvörðuð áhættumörk fyrir fimm þessara áhættuflokka ásamt fleiri mælingum tengdri áhættu. Í ársfjórðungslegum áhættuskýrslum fylgist stjórn félagsins með áhættutöku þess og getur brugðist við ef áhætta er komin fram úr áhættuvilja stjórnar.

Fjárhagsstefna TM skilgreinir síðan nauðsynleg gæði og magn gjaldþolsliða og inniheldur arðgreiðslu- og endurkaupastefnu félagsins og lausafjárstefnu. Gjaldþolsstýring, fjárhagslegur styrkur og traust eignasafn eru grunnforsendur þess að TM geti tekið við og borið áhættu viðskiptavina félagsins. Félagið vill halda nauðsynlegu eigin fé og gjaldþoli til að teljast traust og jafnframt skila eigendum sínum stöðugum og góðum arði til langs tíma. Félagið er með matseinkunnina B++ hjá A.M. Best.

Mikil framþróun hefur orðið í eiginfjár- og gjaldþolsstýringu með skilgreiningu áhættuvilja félagsins. Stýra þarf gjaldþoli félagsins í samræmi við þá áhættu sem rekstrinum og stefnu félagsins fylgir. Þar gegna lykilhlutverki kröfur nýrra laga um váttryggingastarfsemi (Solvency II) og markmið félagsins um að halda matseinkunn í fjárfestingaflokki. Tekist hefur að ná góðum tókum á verkefningu og hefur félagið sett sér skýr markmið með vikmörkum um hve mikið gjaldþol félagið þarf.

Félagið hefur sett sér markmið um gjaldþolshlutfall upp á 1,5 með vikmörk frá 1,4 til 1,7. Fari gjaldþolshlutfallið út fyrir mörkin kallar það á viðbrögð stjórnar og starfsmanna. Raunstaða gjaldþols eftir að búið er að taka tillit til arðgreiðslutillögu er 12.800 milljónir króna. Gjaldþolskrafan er 8.522 milljónir króna og gjaldþolshlutfallið því 1,50.

EIGIÐ ÁHÆTTU- OG GJALDÞOLSMAT

Einu sinni á ári, hið minnsta, framkvæmir TM svokallað Eigið áhættu og gjaldþolsmat sem í daglegu tali er nefnt ORSA (e. Own Risk and Solvency Assessment). ORSA-matið er hliðstætt ICAAP-mati sem bankar fara í gegnum árlega. Lagt er mat á alla áhættuþætti félagsins, líka þá sem ekki eru metnir í staðalreglu.

Þá er félögum ætlað að nota sínar eigin aðferðir til að meta áhættur og þær niðurstöður bornar saman við niðurstöður staðalreglu. Staðalregla byggir á ákveðnum forsendum og því ber váttryggingafélögum einnig að leggja mat á hvort þær forsendur passir við raunáhættu og aðstæður þess.

Ekki er nóg að sýna fram á góða gjaldþolsstöðu heldur á ORSA-matið líka að innihalda framtíðaráætlun til 3–5 ára. Við gerð áætlunarinnar er horft til gjaldþols og áhættusniðs félagsins og tekið tillit til áætlaðra arðgreiðslna. Niðurstöður ORSA eiga að tryggja að yfir áætlunartímabilið sé gott jafnvægi á milli stefnu félagsins í áhættutöku og því gjaldþoli sem nauðsynlegt er til að styðja stefnuna.

Fylgt er verklagi við gerð áhættumatsins samkvæmt ORSA stefnu félagsins.

B.4 INNRA EFTIRLITSKERFI.

INNRA EFTIRLIT

Innra eftirlitskerfi félagsins byggist á skýru stjórnskipulagi með aðgreiningu starfa og leiðbeiningum ásamt stjórnkerfi upplýsingaöryggis, allt undir eftirliti innri endurskoðenda. Innra eftirlit miðar að því að tryggja að félagið vinni sem best að rekstrarmarkmiðum sínum og öðrum markmiðum um starfsemi, að allar upplýsingar séu réttar og að fylgt sé gildandi löggjöf í starfsemi félagsins.

Helstu verkferlar. Helstu verkferlum í innra eftirliti er lýst í stjórnháttayfirlýsingu félagsins.

REGLUVARSLA

Regluvarsla fylgist með öllum lagabreytingum og breytingum öðrum stjórnvaldsfyrirmælum sem áhrif geta haft á starfsemi TM, hvort sem um er að ræða innri rekstur eða þá þjónustu sem félagið veitir viðskiptavinum sínum. Hún stuðlar að því að veita stjórnendum og öðrum starfsmönnum upplýsingar og ráðgjöf með það að markmiði að starfsemi félagsins sé í alla staði í samræmi við lög og reglur, þ.á.m. eigin reglur og stefnur sem félagið setur sér.

B.5 INNRI ENDURSKOÐUN.

Innri endurskoðun er ætlað að leggja mat á og bæta virkni áhættustýringar, eftirlitsaðferða og stjórnarháttá með kerfisbundnum og öguðum vinnubrögðum og styður þannig viðkomandi fyrirtæki eða stofnun í að ná markmiðum sínum. Þannig skal innri endurskoðun fara yfir hvort fullnægjandi innra eftirlit sé til staðar hjá félaginu og hvort unnið sé eftir þeim lögum og reglum sem félagið á að starfa eftir. Einnig skal könnuð framkvæmd og virkni samtímaeftirlits og hvort áhættumat og áhættuvitund sé til staðar hjá félaginu. Farið er yfir hvernig upplýsingagjöf og samskiptum er háttað.

Innri endurskoðun starfar sjálfstætt og tekur ekki ákvarðanir sem tengjast daglegri starfsemi. Innri endurskoðun heyrir beint undir stjórn félagsins. Stjórn félagsins útvisar innri endurskoðun og gerir félagið þá kröfu að sá sem annast innri endurskoðun sé viðurkennt endurskoðunarfyrirtæki sem starfar eftir lögum, reglum og viðurkenndum alþjóðastöðlum um innri endurskoðun. Innri endurskoðun skilar skýrslu til stjórnar félagsins og skulu stjórnendur félagsins bregðast við athugasemdum innri endurskoðanda eins fljótt og auðið er. Undirnefnd stjórnar, endurskoðunarnefnd, fylgir því síðan eftir að úrlausnir vegna athugasemda innri endurskoðanda séu fullnægjandi og skulu niðurstöður úrbóta kynntar stjórn.

B.6 STARFSSVIÐ TRYGGINGASTÆRÐFRÆÐINGS.

Stærðfræðingur hefur unnið hjá félaginu síðan 1993 og annast m.a. mat á váttryggingaskuld og aðstoð við verðlagningu, auk þess að koma að ýmsum öðrum þáttum sem tengjast váttryggingarekstrinum. Núna eru tveir stærðfræðingar hjá félaginu.

Tryggingastærðfræðin starfar m.a. eftir váttryggingaáhættu- og váttryggingaskuldarstefnu félagsins og annast þau verk sem löggjöfin ætlast til af tryggingastærðfræði í váttryggingafélögum.

B.7 ÚTVISTUN.

TM hefur sett sér stefnu um hvernig útvistun skuli háttáð í félaginu. Félagið útvistar ekki verkefnum sem teljast undir kjarnastarfsemi og gerðir eru formlegir samningar í kringum þau verkefni sem er útvistað. Sérstaklega er gætt að upplýsingaöryggi við ákvörðun og samningagerð við þjónustuaðila.

Varðandi útvistun á mikilvægri starfsemi félagsins þá útvistar félagið innri endurskoðun til viðurkennds endurskoðunarfyrtækis.

B.8 AÐRAR UPPLÝSINGAR.

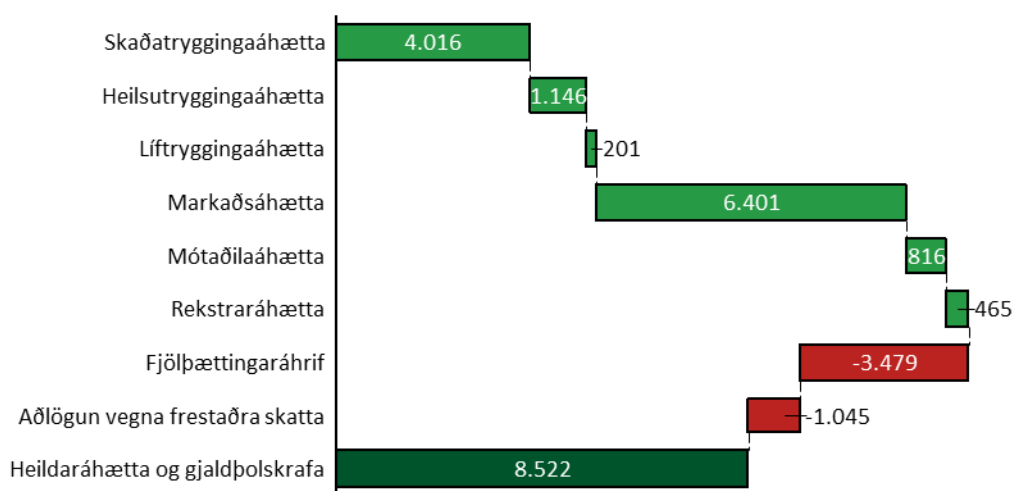
Innleiðingu stjórnháttá í samræmi við kröfur Solvency II er ekki lokið. Ekki er búið að ganga frá öllum stefnum sem ráðgerðar eru og fara þarf yfir ýmsa þætti varðandi samstæðuna sérstaklega, s.s. ákvæði um áhættustýringu og hlítingu, sem gætu verið hliðstæðar reglum um innra eftirlit og um innri endurskoðun varðandi tengsl félaga innan samstæðunnar. Stefnt er að því, að innleiðingunni ljúki formlega með staðfestingu stjórna félaganna á haustdögum 2017. Ekki er talið að breyta þurfi skipuriti félagsins eða skipulagi að öðru leyti vegna Solvency II sérstaklega.

C. ÁHÆTTUSNIÐ.

Það er hluti af váttryggingarekstri TM, eins og öðrum rekstri, að taka á sig áhættur af ýmsum toga. Þessar áhættur tekur félagið á sig, stýrir og fylgist reglulega með. Áhættur eru teknar í samræmi við skilgreindan áhættuvilja félagsins sem settur er af stjórn þess.

Til að bera áhættur þá þurfa váttryggingafélög að uppfylla gjaldþolskröfur samkvæmt lögum. Þeim er ætlað að tryggja að félag sé búið nægilegum fjárhagslegum styrk til að þola áföll tengd þessum áhættum. Er það gert til að tryggja hag váttryggingartaka og annarra hagsmunaaðila félaganna.

Gjaldþolskröfurnar eru áhættumiðaðar og reiknaðar með svokallaðri staðalreglu sem fylgir lögnum. Staðalreglan inniheldur aðferðir til að mæla allar helstu áhættur váttryggingafélaga en þó ekki allar og því ber að taka tillit til þess. Félagið reiknar gjaldþolskröfurnar ársfjórðungslega ásamt öðrum áhættutengdum atriðum og birtir þær stjórn félagsins. Einnig eru niðurstöður útreiknings gjaldþolskrafa sendar Fjármálaeftirlitinu ársfjórðungslega.

C.1 VÁTTRYGGINGAÁHÆTTA.

Félagið tekur að sér að bæta tiltekin tjón viðskiptavina gegn greiðslu iðgjalda. Iðgjald er greitt í upphafi þess tímabils sem váttryggingaverndin nær yfir, tjónin verða seinna og tjónsuppgjör getur síðan tekið nokkurn tíma, háð eðli tjónsins og aðstæðum. Iðgjöld og væntanlegar tjónabætur þarf að varðveita þar til kemur að greiðslu. Iðgjöldin þurfa að standa undir öllum tjónakostnaði, rekstrarkostnaði og hæfilegri álagningu að teknu tilliti til ávöxtunar á greiddum iðgjöldum og tjónakröfum. Váttryggingaáhætta er sérstök fyrir váttryggingastarfsemi og stafar af því að iðgjöld eru ákveðin fyrir fram en þjónustan veitt seinna og oft er áhættan ekki að fullu þekkt í einstökum atriðum í upphafi sem gæti haft áhrif á afkomu, efnahag og framtíðarhorfur.

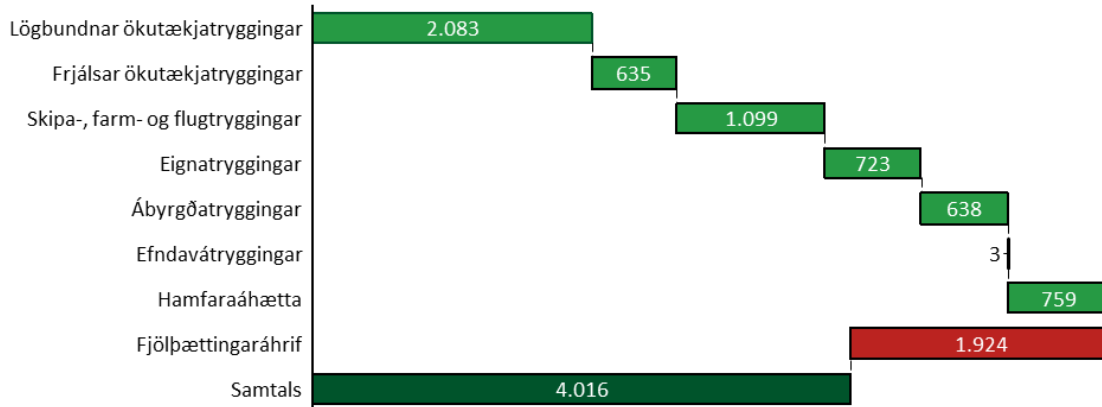
Félagið stýrir áhættu af váttryggingaáhættu að mestu leyti með vandaðri verðlagningu og endurtryggingum sem veita félaginu mjög góða vernd gegn stórum tjónum.

Váttryggingaáhætta er reiknuð með staðlaða líkaninu og skiptist þar í þrennt; skaðatryggingar, heilsutryggingar og líffryggingar.

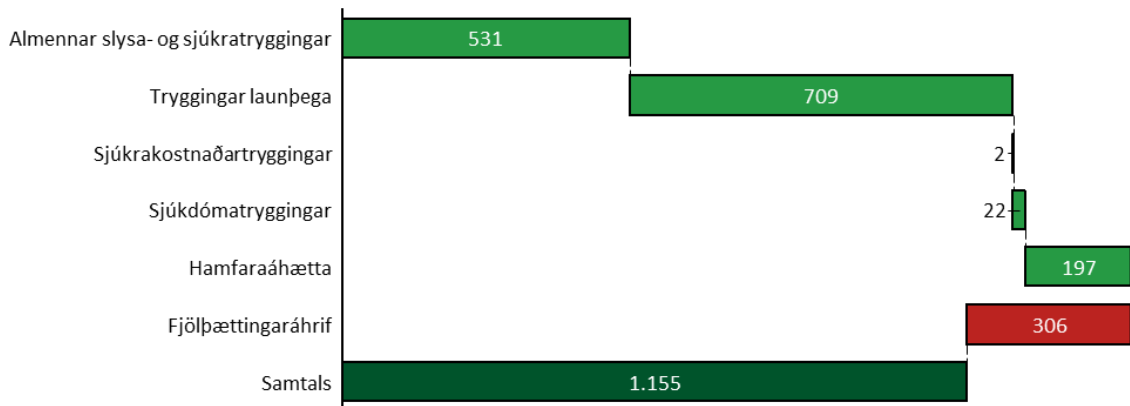

SKAÐATRYGGINGAÁHÆTTA

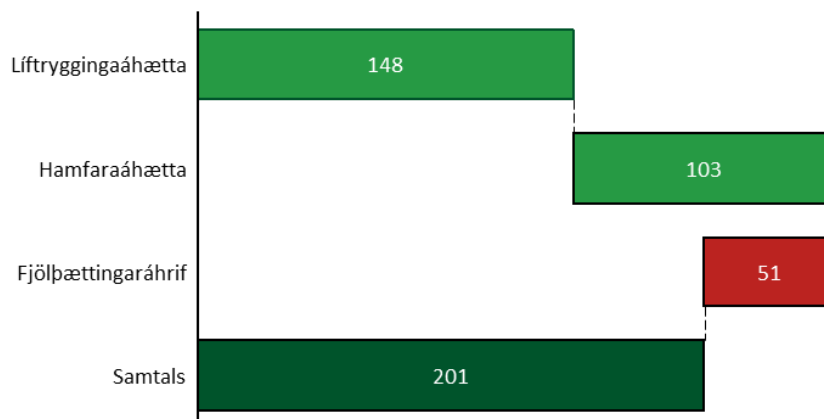

HEILSUTRYGGINGAÁHÆTTA

LÍFTRYGGINGAÁHÆTTA

C.2 MARKAÐSÁHÆTTA.

MARKAÐSÁHÆTTA

Markaðsáhætta er hættan á því að breytingar á markaðsverði fjármálagerna hafi áhrif á virði fjárfestinga félagsins sem og skulda félagsins. Markmið með stýringu markaðsáhattu er að takmarka áhættu við skilgreind mörk, ásamt því að hámarka ávöxtun fjárfestingasafnsins. Fjárfestingaeignum er skipt í eignir á móti váttryggingaskuld sem inniheldur öruggari eignir líkt og ríkisskuldabréf og í eignir á móti eigin fé sem geta verið áhættusamari eignir.

Stefna félagsins við stýringu markaðsáhattu ræðst af fjárfestingastefnu þess og áhættuvilja en þar hefur stjórn félagsins sett mörk varðandi eignasamsetningu félagsins. Með þessu leitast félagið við að tryggja fjölbreytni í fjárfestingasafninu. Fylgst er með daglegum breytingum á markaði af starfsmönnum félagsins í samræmi við fjárfestingastefnu og starfsreglur félagsins. Stjórn félagsins fylgist með og greinir heildarmarkaðsáhættu félagsins reglulega þ.e. að lágmarki ársfjórðungslega.

GJALDPOLSKRÖFUR VEGNA MARKAÐSÁHÆTTU

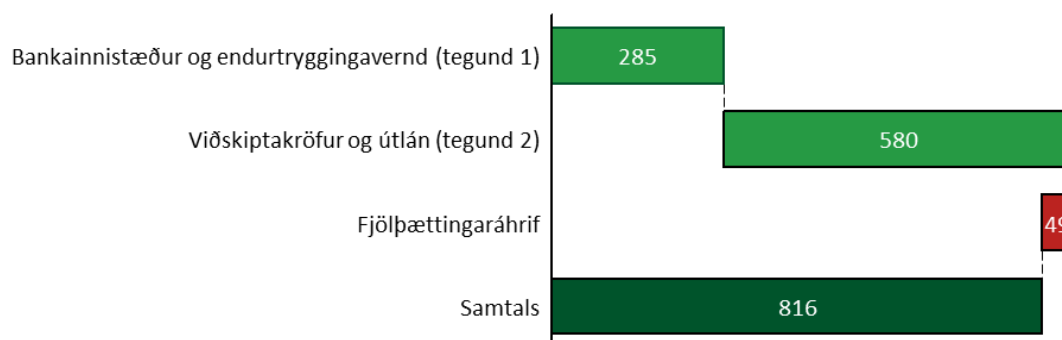
Áhætta og gjaldpolskrafa vegna markaðsáhattu er reiknuð með staðalreglu Solvency II. Líkanið inniheldur alla helstu markaðsáhattur váttryggingafélaga og miðað er við 99,5% vágildi.

Markaðsáhætta	2016
Vaxtaáhætta	127.322
Hlutabréfaáhætta	5.731.311
Fasteignaáhætta	30.084
Áhættuálagsáhætta	684.792
Samþjöppunaráhætta	928.707
Gjaldmiðlaáhætta	177.232
Fjölþættingaráhrif	-1.278.137
Samtals	6.401.310

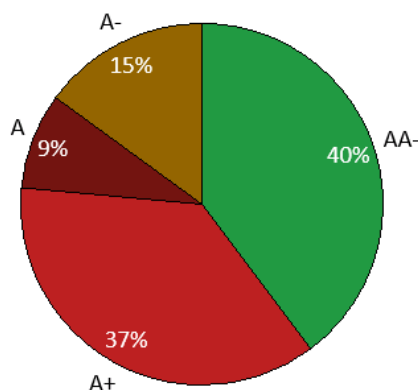
C.3 KRÖFUÁHÆTTA.

Mótaðilaáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi ef viðskiptamaður eða mótaðili í fjármálagerningi getur ekki staðið við umsamdar skuldbindingar sínar og tryggingar hrökkva ekki fyrir eftirstöðvum viðkomandi kröfu.

Í mótaðilaáhattu staðalreglu er eignum skipt í tvennt. Tegund 1 sem eru bankainnistæður og mótaðilar í endurtryggingum og sú vernd sem þeir veita og tegund 2 sem eru iðgjaldakröfur, útlán og aðrar kröfur.

Styrkleikamat endurtryggjenda fyrir árið 2017

C.4 LAUSAFJÁRÁHÆTTA.

Lausafjárahætta er hættan á því að félagið geti ekki staðið við skuldbindingar sínar þegar þær gjaldfalla. Félagið þarf á hverjum tíma að hafa nægjanlegt laust fé til að geta mætt ófyrirséðum breytingum í fjármögnun eða breytingum á seljanleika eigna. Hluti fjármálagerna félagsins eru fjárfestingar í óskráðum hlutabréfum sem ekki eru viðskipti með á skipulegum mörkuðum og almennt getur tekið tíma að selja. Því gæti félagið staðið frammi fyrir því að geta ekki innleyst fjárfestingar sínar, fyrir fjárhæð nálægt metnu gangvirði þeirra, í því skyni að mæta lausafjarpörf sinni sem gæti haft áhrif á afkomu, efnahag og framtíðarhorfur.

Félagið hefur sett sér lausafjárstefnu með það að markmiði að draga úr líkum á lausafjárvandræðum. Þar hefur félagið sett tvo mælikvarða sem þurfa að vera fyrir ofan ákveðið lágmark.

1. Handbært fé ekki undir 80% af markmiði handbærs fjár sem þarf til daglegs reksturs.
2. Markmið um að handbært fé, ríkisskuldabréf og lausafjár sjóðir sem eru tryggðar og auðseljanlegar eignir (HQLA) nemi aldrei lægra hlutfalli en 30% af tjonaskuld.

Lausafjárahætta er ekki metin í staðlaða líkaninu.

C.5 REKSTRARÁHÆTTA.

Félagið býr við áhættu vegna mismunandi þátta í rekstri þess sem geta leitt til beins eða óbeins taps. Þessir þættir varða t.d. starfsmenn, upplýsingakerfi og ferla. Rekstraráhætta nær til allra rekstrareininga innan félagsins. Þrátt fyrir að TM hafi gripið til margvíslegra ráðstafana í starfsemi sinni í því skyni að draga úr rekstraráhættu er ekki hægt að útiloka að félagið geti orðið fyrir fjárhagslegu tjóni vegna slíkra áhættuþátta sem þá hefði áhrif á afkomu, efnahag og framtíðarhorfur.

Félagið hefur um árabíl verið með vottað stjórnkerfi upplýsingaöryggis skv. ISO 27001 staðlinum. Hluti af stjórnkerfinu er gerð áhættumats samkvæmt stefnu um stýringu rekstraráhættu. Gripið er til viðeigandi ráðstafana í rekstrinum á grundvelli áhættumatsins. Einnig er fylgst með þeim atvikum sem koma upp og lagt mat á grunnorsakir og gerðar fyrirbyggjandi ráðstafanir.

Rekstraráhætta í staðlaða líkaninu er hins vegar reiknað sem hlutfall af iðgjöldum og váttryggingaskuld félagsins og því ekki hægt að segja að um nákvæm vísindi sé að ræða. (Sjá rekstraráhættu hér að ofan).

C.6 AÐRAR VEIGAMIKLAR ÁHÆTTUR.

VIÐSKIPTAÁHÆTTA

Eins og hjá öðrum félögum sem starfa á samkeppnismarkaði fylgir starfseminni margvísleg viðskiptaáhætta sem er að miklu leyti háð ákvörðunum og stefnumótun félagsins. Síðan fylgir starfseminni viðskiptaáhætta eins og áhættuþættir tengdir áætlunum félagsins, samkeppnis- og efnahagsumhverfi og markaðssetningu sem geta skaðað orðspor félagsins.

Félagið gerir stefnumótandi áætlun til 5 ára þar sem framtíðarsýn og heildarstefna félagsins er skilgreind. Meðal annars er byggt á greiningum á ytri efnahagsaðstæðum, samkeppnisumhverfi og stöðu félagsins. Stefnumótunarvinna stjórnar og stjórnenda hefur haft það að markmiði að vel sé fylgst með markaðsaðstæðum, rekstrarumhverfi og þeim tækifærum sem þar leynast. Með því að sinna þessu hlutverki af metnaði má ná auknum árangri í rekstri og takmarka þau áhrif sem stefnumótunaráhætta getur falið í sér.

Hjá félaginu er fylgst náið með öllum helstu fréttu- og samskiptamiðlum á Íslandi. TM hefur í sama tilgangi sett sér reglur um samskipti við fjölmiðla. Atvik eins og brot á lögum, rannsókn eða húslleit eftirlitsaðila eru líklegir til að hafa áhrif á ímynd fyrirtækja. TM hefur gert viðbragðsáætlanir vegna slíkra atburða til þess að lágmarka áhrif þeirra.

Viðskiptaáhætta er ekki metin í staðalreglunni.

C.7 AÐRAR UPPLÝSINGAR.

Engar aðrar upplýsingar

D. MAT Á GJALÐPOLSSTÖÐU.

EFNAHAGUR

Efnahagur TM hefur verið mjög traustur um árabíl með háu eiginfjár- og gjaldþolshlutfalli. Eiginfjárhlutfall var 38,6% í lok árs 2016 og gjaldþolshlutfallið 1,5 sem er í samræmi við áhættuvilja stjórnar félagsins.

SOLVENCY II EFNAHAGSREIKNINGUR

Eftirfarandi tafla sýnir einfaldaða mynd af efnahagsreikningi samkvæmt Solvency II borinn saman við reikningsskil félagsins.

	IFRS	Solvency II
Eignir		
Óefnislegar eignir	249.909	
Rekstrarfjármunir	386.132	386.132
Fjárfestingar	24.069.099	24.069.099
Fjárfestingafesteignir	120.334	120.334
Hlutabréf	7.556.607	7.556.607
Skráð hlutabréf	1.976.916	1.976.916
Óskráð hlutabréf	5.579.691	5.579.691
Skuldabréf	8.126.694	8.126.694
Ríkisskuldabréf	3.781.702	3.781.702
Fyrirtækjaskuldabréf	4.250.199	4.250.199
Veðtryggð bréf	94.793	94.793
Fjárfestingasjóðir	8.251.778	8.251.778
Aðrar fjárfestingar	13.686	13.686
Útlánasafn	1.561.160	1.561.160
Endurtryggingaeignir	1.050.023	1.050.023
Bankareikningar	902.771	902.771
Viðskiptakröfur	4.036.872	4.036.872
Eigin bréf		903.688
Aðrar eignir	94.004	94.004
	32.349.970	33.003.749
Skuldir		
Vátryggingaskuld	16.196.568	16.021.575
Víkjandi lán	2.070.289	2.070.289
Aðrar skuldir	1.603.698	1.603.698
	19.870.554	19.695.562
Eignir umfram skuldir	12.479.416	13.308.187

D.1 EIGNIR.

Í efnahagsreikningi TM er fjárfestingaeignum skipt í fjárfestingafasteignir, bundin innlán, útlán, verðbréf, og handbært fé. Í árslok 2016 nam fjárfestingasafn TM 26.533 m.kr. en það vegur um 82% af heildareignum félagsins sem námu 32.350 m.kr.

Fjárfestingafasteignir lækka um tæpar 600 m.kr. á milli ára vegna sölu á íbúðum. Eign TM í verðbréfum hækkaði hins vegar um 9% og nam 23.949 m.kr. í árslok 2016. Handbært fé og bundin innlán námu 903 m.kr. í árslok 2016 sem jafngildir um 3% af fjárfestingasafninu. Útlán félagsins hækkuðu aðeins á árinu en megnið af þeim eru bílalán til viðskiptavina. Rekstrarfjármunir félagsins námu 386 m.kr. í árslok 2016. Húsnæðið sem TM notar í starfsemi sinni er að mestu leyti tekið að leigu, þar með taldar höfuðstöðvar félagsins að Síðumúla 24.

Ófnislegar eignir námu 250 m.kr. í árslok 2016 og voru annars vegar viðskiptavild að fjárhæð 100 m.kr. vegna kaupa á minnihluta í Líftryggingamiðstöðinni hf. og hins vegar eignfærður hugbúnaður. Hlutur endurtryggjenda í váttryggingaskuld er færður sem endurtryggingaeignir en þær námu 1.050 m.kr. í árslok 2016 og hækka töluvert á milli ára vegna hluta endurtryggjenda í brunatjóni. Kröfur á endurtryggjendur vegna uppgerðra mála eru hins vegar færðar með viðskiptakröfum. Viðskiptakröfur námu 4.037 m.kr. í árslok 2016 og lækka í krónutölu á milli ára. Hlutfall viðskiptakrafna í árslok af iðgjöldum ársins er 27% en var 31% árið á undan.

Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir hækka á milli ára en auk viðskiptaskulda er um að ræða skammtímaskuldir, áfallin gjöld og ógreiddan tekjuskatt.

VIRÐISMAT FÉLAGSINS Á FJÁREIGNUM

Hér verður farið yfir helstu eignir félaganna og þá sérstaklega farið yfir fjárfestingaeignir félagsins og hvernig þær eru metnar. Eignir félagsins hafa hingað til verið flokkaðar á annan hátt í reikningsskilum TM en gert er ráð fyrir í Solvency II reglum. Eftir er að taka ákvörðun um hvort því verði breytt og þá meira til samræmis við Solvency II skiptingu fjárfestingaeigna.

HANDBÆRT FÉ OG INNISTÆÐUR

Staða bankareikninga ásamt því að áföllnum vöxtum er bætt við. TM notar sama virðismat fyrir bæði IFRS og Solvency II.

RÍKISSKULDABRÉF

Ríkisskuldabréf TM eru eingöngu skráð Íslensk ríkisskuldabréf. Virði bréfanna er þannig í samræmi við markaðsverð þeirra á skipulögðum og virkum markaði (fair value). TM notar sama virðismat fyrir bæði IFRS og Solvency II.

SVEITARFÉLAGASKULDABRÉF

Sveitarfélagaskuldabréf TM eru eingöngu skráð Íslensk sveitarfélagaskuldabréf. Virði bréfanna er þannig í samræmi við markaðsverð þeirra á skipulögðum og virkum markaði (fair value). Ef ekki eru virk viðskipti með bréfin þá hefur TM metið virði bréfanna miðað við önnur sambærileg bréf á markaði með svipaðan meðallíftíma og áhættuálag. TM notar sama virðismat fyrir bæði IFRS og Solvency II.

SÉRTRYGGÐ SKULDABRÉF

Sértryggð skuldabréf TM eru nær eingöngu skráð Íslensk sértryggð skuldabréf. Virði bréfanna er þannig í samræmi við markaðsverð þeirra á skipulögðum og virkum markaði (fair value). Ef ekki eru virk viðskipti með bréfin þá hefur TM metið virði bréfanna miðað við önnur sambærileg bréf á markaði með svipaðan meðallíftíma og áhættuálag. Óskráð bréf með stuttan líftíma (meðallíftími $\leq$ 1-2 ár) eru í einhverjum tilfellum metin á afskrifuðu bókfærðu virði að viðbættum áföllnum vöxtum. TM notar sama virðismat fyrir bæði IFRS og Solvency II.

SKRÁÐ HLUTABRÉF

Skráð hlutabréf eru metin skv. markaðsvirði félaganna í kauphöllum. Í dag er eingöngu um hlutabréf að ræða í íslensku kauphöllinni. TM notar sama virðismat fyrir bæði IFRS og Solvency II.

ÓSKRÁÐ HLUTABRÉF

Óskráða hlutabréf eru metin á sanngjörnu virði (fair value). TM notar nokkrar aðferðir til að meta sanngjarnt virði óskráðra eigna:

- Nýleg viðskipti með bréfin
  - Ef viðskipti hafa verið með hluti í viðkomandi félagi á milli ótengdra fjárfesta og viðskiptin virðast uppfylla svonefnt armslengdarsjónarmið, þá notar TM það verð sem viðmið.
- Margþættur samanburður.
  - Margþættur samanburður við skráð félög á markaði innan sömu atvinnugreinar eða við félög með svipuð einkenni, er notaður til virðismats.
- Núvirt sjóðsstreymi
  - Til hliðsjónar við margþættan samanburð notar TM núvirt sjóðsstreymis líkan til að komast að sanngjörnu virði óskráðra hlutabréfa.

FJÁRFESTINGAFASTEIGNIR

Fjárfestingafasteignir eru fasteignir i hreinni eign TM. Fasteignirnar eru íbúðafasteignir. Virði eignanna er nær eingöngu metið út frá fasteignamati ríkisins á eignunum en stundum er stuðst við verðsamanburð við aðrar svipaðar eignir.

SJÓÐIR

Sjóðir í eigu TM skiptast aðallega í hlutabréfa-, skuldabréfa- og fasteignasjóði. Þeir eru ýmist verðbréfa-, fjárfestinga- eða fagfjárfestingsjóðir og bæði erlendir og innlendir sjóðir og ýmist skráðir eða óskráðir sjóðir en lang flestir erlendu sjóðirnir eru skráðir í kauphöll. TM metur virði þeirra skv. opinberum verðum sem sjóðsstjórar þeirra gefa út eða markaðsverð þeirra á markaði. TM notar sama virðismat fyrir bæði IFRS og Solvency II.

AÐRAR EIGNIR

Aðrar eignir TM eru ýmsar kröfur í þrotabú eða gjaldþota sjóði. Notast er við varfærið mat á virði þessara eigna og það er byggt á þeim upplýsingum sem líta dagsins ljós hvað þessar eignir varðar. Það geta verið arðgreiðslur og áætlanir sendar af bússtjórum þrotabúanna. TM notar sama virðismat fyrir bæði IFRS og Solvency II.

ÚTLÁNASAFN

Útlánasafn TM er að mestu leyti fasteigna- og bílalán. Virði lánanna er metið út frá höfuðstól lánanna að frádregnum bæði almennum og sértækum afskriftum. Eftir er að skoða hvort að sú aðferð uppfylli skilyrði Solvency II. Líkur eru á, ef þessu verður breytt, að virði útlánasafnsins hækka örlítið. TM notar enn sem komið er sama virðismat fyrir bæði IFRS og Solvency II.

Það er því enginn munur á virði fjárfestinga TM hvort sem um ræðir reikningsskil félagsins samkvæmt IFRS eða samkvæmt nýjum reglum Solvency II.

D.2 VÁTRYGGINGASKULD.

Vátryggingaskuld skiptist í tjónaskuld og iðgjaldaskuld, eins og lýst er í ársreikningi félagsins um árið 2016. Matsaðferð fyrir iðgjaldaskuld er ekki sú sama í reikningsskilum félagsins og við útreikninga á gjaldpoli, sem byggist á aðferðum Solvency II (S-II), og er lýst í lögum nr. 100/2016 um vátryggingastarfsemi.

Vátryggingaskuld skv. reglum Solvency II er byggð upp af samtölu besta mats á skuldbindingum (e. Best estimate) og áhættuálags (e. Risk margin).

Eftirfarandi tafla sýnir váttryggingaskuld metna með báðum matsaðferðum og mismun á niðurstöðunni.

Liður váttryggingaskuldar	Í ársreikningi	Eftir gjaldþolsreglum	Mismunur
Tjónaskuld, besta mat	11.617.406	11.617.406	0
Áhættuálag í tjónaskuld	430.211	430.211	0
Tjónaskuld í heild	12.047.618	12.047.618	0
Iðgjaldaskuld, besta mat	-	3.853.168	-
Áhættuálag í iðgjaldaskuld	-	120.791	-
Iðgjaldaskuld í heild	4.148.950	3.973.959	174.991
Váttryggingaskuld, besta mat	-	15.470.574	-
Áhættuálag alls	-	551.002	-
Váttryggingaskuld í heild	16.196.568	16.021.576	174.991

BESTA MAT Á SKULDBINDINGUM

Besta mat skuldbindinga er væntanlegt framtíðarfjárstreymi núvirt með viðeigandi áhættulausum vaxtaferli. Besta mat á skuldbindingum er reiknað tvískipt sem besta mat á iðgjaldaskuld og besta mat á tjónaskuld.

Félagið tók upp matsaðferð „Solvency II“ fyrir tjónaskuldina við ársuppgjör 2014. Þá var jafnframt ákveðið að nota ekki að sinni þá matsaðferð fyrir iðgjaldaskuld í reikningsskilum, en endurmeta það þegar reynsla verður komin á matsaðferðina við gjaldþolsútreikninga.

Í ársreikningi samstæðunnar fyrir árið 2016 er gerð grein fyrir mati á tjónaskuld og er vísað þangað um lýsingu á matsaðferðum. Í ársreikningnum er áhættuálag þó ekki sérgreint, en sú skipting er sýnd í eftirfarandi töflu eftir greinaflokkum.

Mat á iðgjaldaskuld eftir reglum S-II byggist á því að áætla greiðsluflæði vegna samninga sem félagið hefur gert um váttryggingavernd í framtíðinni og reikna núvirði þess. Gert er ráð fyrir að iðgjöld séu greidd í þeim mánuði sem verndin er veitt, en þá leggist til rekstrarkostnaður. Tjónahlutfall er sótt í rekstrarspá félagsins og gert ráð fyrir að tjón sem verða í einstökum mánuðum í hverjum greinaflokki verði greidd eftir svipuðu munstri og verið hefur. Greiðsluröðin er síðan núvirt.

	Tjónaskuld	RM	Iðgj.skuld	RM	Samtals	IFRS
Eignatryggingar	1.733.941	17.838	689.294	11.776	2.452.849	2.576.726
Skip,sjó og farmtryggingar	830.407	19.370	396.049	10.524	1.256.350	1.338.408
Lögbundnar ökutækjartryggingar	4.580.597	205.669	1.456.955	64.663	6.307.884	6.325.554
Frjálsar ökutækjartryggingar	354.565	4.145	631.936	9.281	999.928	953.741
Ábyrgðatryggingar	1.356.288	65.743	196.419	12.556	1.631.005	1.631.128
Almennar slysa- og sjúkratr.	845.990	39.208	185.054	6.679	1.076.931	1.026.024
Slysatryggingar launþega	1.732.412	76.608	67.402	5.243	1.881.665	1.906.659
Sjúkrakostnaðartryggingar	38.620	1.631	2.658	69	42.978	66.339
Heilsutryggingar	51.004	-	135.279	-	186.283	186.283
Líftryggingar	37.443	-	92.122	-	129.565	129.565
Endurtryggingar	56.140	0	0	0	56.140	56.140
Samtals	11.617.406	430.211	3.853.168	120.791	16.021.576	16.196.567

ÁHÆTTUÁLAG Í VÁTTRYGGINGASKULD (RISK MARGIN)

Áhættuálag á tjónaskuld er reiknað í einu lagi og hlutfallað niður á greinar og tjónsár á eftir. Tjónaskuld vegna tjóna sem urðu á árinu eða fyrr er metin í hverjum ókomnum mánuði út frá framreikningi á greiðslum.

Gjaldþolskrafa viðmiðunarfélags er áætlaður helmingur af tjónaskuld og er áhættuálagið reiknað sem núvirtur fjármagnskostnaður. Í samræmi við reglur S-II er gert ráð fyrir 6% fjármagnskostnaði eða 0,5% á mánuði og núvirt með sömu vöxtum og notaðir eru á tjónagreiðslurnar.

ÓVISSA Í MATI Á VÁTRYGGINGASKULD

Talsverð óvissa er á mati á vátryggingaskuld. Í skýringu 35 í ársreikningi samstæðunnar fyrir árið 2016 kemur fram að 10% breyting tjónaskuldar samsvari um 90% öryggisstigi. Óvissan í mati á iðgjaldaskuld er talin heldur meiri.

Óvissa á iðgjaldaskuld er sú sama og óvissa um iðgjöldin sjálf, engin leið er að vita fyrir en eftir á hvernig þau reynast. Ekki er lagt tölulegt mat á þá óvissu. Óvissa á tjónaskuld er bæði tölfræðileg óvissa um endanlegar tjónafjárhæðir greinaflokka í heildina, og til viðbótar óvissa um framvindu stakra stórtjóna. Reiknuð óvissa þegar tjónapríhrýningar eru framreiknaðir er staðalskekkingum einn milljarð króna fyrir allar greinar saman..

HLUTI ENDURTRYGGJENDA.

Hluti endurtryggjenda er reiknaður í hverju tjóni fyrir sig og myndar liðinn endurtryggingaeignir í efnahagsreikningi ásamt hlut endurtryggjenda í iðgjaldaskuld líftrygginga. Hluti endurtryggjenda í vátryggingaskuld er tíundaður í ársreikningi félagsins.

Ekki er tekið tillit til hættu á greiðslufalli endurtryggjenda.

D.3 AÐRAR SKULDIR.

	2016
Víkjandi lán	2.070.289
Lán vegna fjárfestingafasteigna	77.111
Viðskiptaskuldir	628.698
Skuldir vegna endurtryggingastarfsemi	143.348
Ógreiddur tekjuskattur	414.695
Skammtímaskuldir og áfallin gjöld	339.846
Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir samtals	3.673.987

VÍKJANDI LÁN

TM gaf út víkjandi skuldabréf að fjárhæð 2.000 millj. kr. Víkjandi skuldabréfin eru verðtryggð og teljast til gjaldþols félagsins. Skuldabréfin bera 5,25% fasta verðtryggða vexti og eru til 30 ára með uppgreiðsluheimild og þrepahækkun í vöxtum upp í 6,25% eftir 10 ár.

LÁN VEGNA FJÁRFESTINGAFASTEIGNA

Félagið hefur í nokkurn tíma, eða frá hrúni átt í safni sínu fasteignir sem hefur verið haldið til sölu. Á móti þessum fasteignum fylgja fasteignalán á efnahagsreikningi félagsins. Í lok árs 2016 voru einungis eftir nokkrar eignir og allar líkur eru á að þessi liður muni á endanum hverfa af efnahagsreikningi félagsins.

Skuldir vegna fjárfestingafasteigna námu 77 m.kr. í árslok 2016 og lækkuðu þær um 86% á milli ára.

D.4 AÐRAR SKULDIR VEGNA MATS Á GJALDÞOLSSTÖÐU.

Félagið notar ekki neinar sértækar aðferðir við mat á skuldbindingum undir Solvency II.

D.5 AÐRAR UPPLÝSINGAR.

Engar aðrar upplýsingar

E. EIGINFJÁRSTÝRING.

E.1 GJALDPÓL.

STÝRING Á GJALDPÓLI

Félagið stýrir gjaldþoli samkvæmt fjármagnsstefnu félagsins sem inniheldur meðal annars arðgreiðslustefnu þess. Gjaldþol er svipað hugtak og eigið fé samkvæmt IFRS nema það innifelur víkjandi lán en ekki óefnislegar eignir. Gjaldþol er því stærð sem talin er til reiðu til að mæta skyndilegu fjárhagslegu tapi félags.

Gjaldþol segir til um getu félagsins til að taka á sig áföll, þ.e.a.s. fjárhagslegan styrk þess. Gjaldþolskrafa samkvæmt lögum er það lágmark gjaldþols sem váttryggingafélag þarf að hafa. Stjórn TM hefur gefið út að stýra eigi gjaldþoli félagsins þannig að gjaldþolshlutfall þess sé á bilinu 1,4 til 1,7.

Gjaldþol samstæðunnar (sbr. 88. gr. laga nr. 100/2016) er 12.799 millj.kr. (2015: 12.144 millj.kr.). Gjaldþolskrafa (sbr. 96. gr.) er 8.514 millj.kr. (2015: 7.788 millj.kr.). Eftir arðgreiðslu á árinu að fjárhæð 1.500 millj. kr. er gjaldþolshlutfallið 1,5.

GJALDPÓLSLIÐIR

Gjaldþol váttryggingafélags er samtala kjarnagjaldþols og stuðningsgjaldþols. Kjarnagjaldþol er annars vegar sá hluti eigna sem er umfram samtölu skuldbindinga og váttryggingaskuldar og hins vegar víkjandi skuldir. Til stuðningsgjaldþols teljast liðir, aðrir en kjarnagjaldþolsliðir, sem nýst geta til að mæta tapi. Allir gjaldþolsliðir samstæðunnar teljast til kjarnagjaldþols.

Samstæða	Samtals	Þáttur 1 - ótakmarkað	Þáttur 1 - takmarkað	Þáttur 2	Þáttur 3
Hlutfé	678.143	678.143	-	-	-
Yfirverðsreikningur hlutfjár	425.516	425.516	-	-	-
Afstemmingarliðir	9.625.752	9.625.752	-	-	-
Víkjandi lán	2.070.289		-	2.070.289	-
Hlutdeild minnihópa	28	28	-	-	-
Samtals	12.799.700	10.729.411	0	2.070.289	0

SCR	8.521.799
MCR	3.111.257
Viðurkennt gjaldþol til að mæta SCR	12.799.700
Viðurkennt gjaldþol til að mæta MCR	12.799.700
Hlutfall viðurkennds gjaldþol og gjaldþolskröfu	150%
Hlutfall viðurkennds gjaldþol og lágmarksfjármagns	411%

Móðurfélag	Samtals	Þáttur 1 - ótakmarkað	Þáttur 1 - takmarkað	Þáttur 2	Þáttur 3
Hlutfé	678.143	678.143	-	-	-
Yfirverðsreikningur hlutfjár	425.516	425.516	-	-	-
Afstemmingarliðir	9.532.253	9.532.253	-	-	-
Víkjandi lán	2.070.289	-	-	2.070.289	-
Nettó skatteign	93.447	-	-	-	93.447
Samtals	12.799.648	10.635.912	0	2.070.289	93.447

SCR	8.578.718
MCR	2.652.568
Viðurkennt gjaldþol til að mæta SCR	12.799.648
Viðurkennt gjaldþol til að mæta MCR	11.166.426
Hlutfall viðurkennds gjaldþol og gjaldþolskröfu	149%
Hlutfall viðurkennds gjaldþol og lágmarksfjármagns	421%

Líftryggingamiðstöðin	Samtals	Páttur 1 - ótakmarkað	Páttur 1 - takmarkað	Páttur 2	Páttur 3
Hlutfé	250.000	250.000	-	-	-
Yfirverðsreikningur hlutafjár	-	-	-	-	-
Afstemmingarliðir	498.278	498.278	-	-	-
Víkjandi lán	-	-	-	-	-
Nettó skatteign	-	-	-	-	-
Samtals	748.278	748.278	0	0	0

SCR	222.184
MCR	458.689
Viðurkennt gjaldþol til að mæta SCR	748.278
Viðurkennt gjaldþol til að mæta MCR	748.278
Hlutfall viðurkennds gjaldþol og gjaldþolskröfu	337%
Hlutfall viðurkennds gjaldþol og lágmarksfjármagns	163%

E.2 GJALDÞOLSKRAFA OG KRAFA UM LÁGMARKSFJÁRMAGN.

Núverandi lög um váttryggingastarfsemi kveða á um ákveðið lágmarksfjármagn sem váttryggingafélögum er skylt að uppfylla. Um er að ræða tvær kröfur, gjaldþolskröfu og lágmarksfjármagn. Gjaldþolskrafan vegur þyngra fyrir samstæðuna og er hugsuð sem það lágmarks gjaldþol sem félög þurfa að hafa til að stunda váttryggingastarfsemi sína. Lágmarksfjármagnið er lægra, á bilinu 25-45% af gjaldþolskröfunni.

GJALDÞOLSKRAFA

Gjaldþolskrafan í Solvency II er áhættumiðuð og mæld með staðalreglu (e. Standard formula) sem er ein aðferð til að mæla alla helstu áhættuþætti váttryggingafélaga og mynda þannig gjaldþolskröfu félagsins.

Gjaldþolskrafan er áhættumiðuð, tekur tillit til allra helstu áhættuþátta váttryggingafélaga og reiknuð með staðalreglu. Allar forsendur staðalreglunnar byggja á 99,5% vágildi. Félagið reiknar nú þessa áhættu ársfjórðungslega í samræmi við áhættustýringarstefnu og áhættuvilja félagsins. Áhætta skv. staðalreglu laganna er í eftirfarandi töflu.

Gjaldþolskrafa samstæðu	2016
Skaðatryggingaáhætta	4.016.495
Heilsutryggingaáhætta	1.146.239
Líftryggingaáhætta	200.539
Markaðsáhætta	6.401.310

Mótaðilaáhætta	816.389
Fjölþættingaráhrif	-3.478.651
Áhætta óefnislegra eigna	0
Grunngjaldþolskrafa	9.102.321
Rekstraráhætta	464.937
Aðlögun vegna frestaðra skatta	-1.045.458
Heildaráhætta og gjaldþolskrafa	8.521.799

LÁGMARKSFJÁRMAGN

Lágmarksfjármagn (e. Minimum Capital Requirement, MCR) er önnur eiginfjárfkra Solvency II laganna. Kjarnagjaldþolsfjárliðir váttryggingafélags skulu að lágmarki nema lágmarksfjármagni skv. 112. gr. laga nr. 100/2016.

E.3 FRÁVIK FRÁ KRÖFU UM LÁGMARKSFJÁRMAGN OG FRÁVIK FRÁ GJALDÞOLSKRÖFU.

Samstæðan, móðurfélagið og dótturfélagið Líftryggingamiðstöðin uppfylla kröfur um lágmarksfjármagn og gjaldþolskröfu og er ekki um neitt frávik að ræða og ekki sjáanlegt að svo verði í náinni framtíð.

E.4 AÐRAR UPPLÝSINGAR.

Engar aðrar upplýsingar